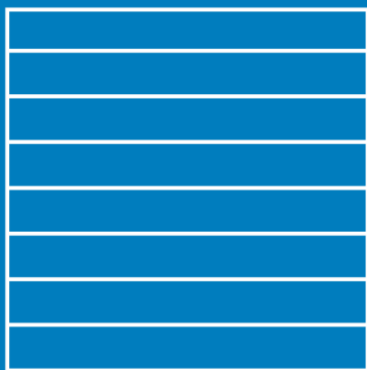

Запознатост с гражданските права

Доклад • януари 2022

Количествено изследване

Съдържание

- 4** **01 Раздел**
Демографски профил
- 8** **02 Раздел**
Ниво на информираност и запознатост с гражданските права
- 16** **03 Раздел**
Степен на важност на гражданските права
- 19** **04 Раздел**
Зачитане на гражданските права
- 23** **05 Раздел**
Необходимост от актуализиране на гражданските права

- 26** **06 Раздел**
Отношение към граждански права,
предложени от Фердинанд фон Ширах
- 30** **07 Раздел**
Основни изводи

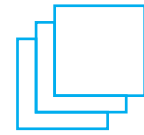

Методология

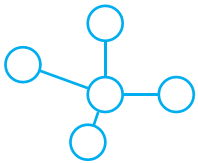
ТИП НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Количествено изследване

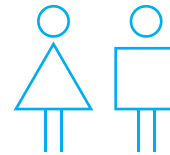
ОБЕМ НА ИЗВАДКАТА

400 ефективни анкети

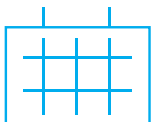
МЕТОД ЗА СЪБИРАНЕ НА ДАННИ

Онлайн анкета

ЦЕЛЕВА ГРУПА

Лица на възраст между 18-35 години

ПЕРИОД НА ПРОВЕЖДАНЕ

Декември 2021 – Януари 2022

ОБХВАТ

Градско население

01

Раздел 1

Демографски профил

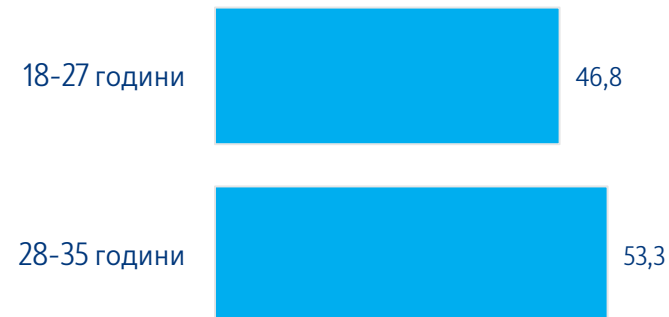

Профил

Пол:

Възраст:

Населено място:

Семейно положение и брой лица в домакинството

Какво е настоящото Ви семейно положение? (%)

От колко души се състои Вашето домакинство, в това число и Вие самият/самата? (%)

Колко лица на възраст под 16 години има във Вашето домакинство? (%)

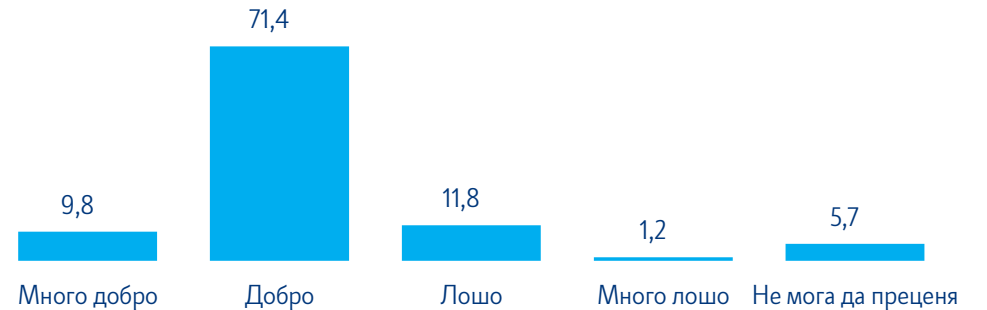

Занятие, доход, материална самооценка

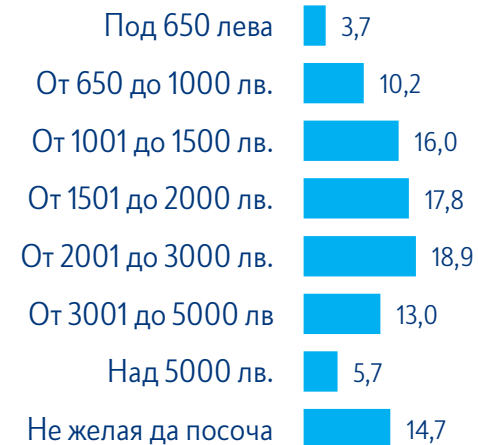
Какъв е Вашият настоящ трудов статус? (%)

Как преценявате материалното положение на Вашето домакинство? (%)

Моля, посочете приблизителния доход на Вашето домакинство?

02

Раздел 2

Ниво на информираност и запознатост с гражданските права

Ниво на информираност

Вие лично как оценявате нивото си на информираност относно темата за гражданските права? (%)

Спонтанни асоциации

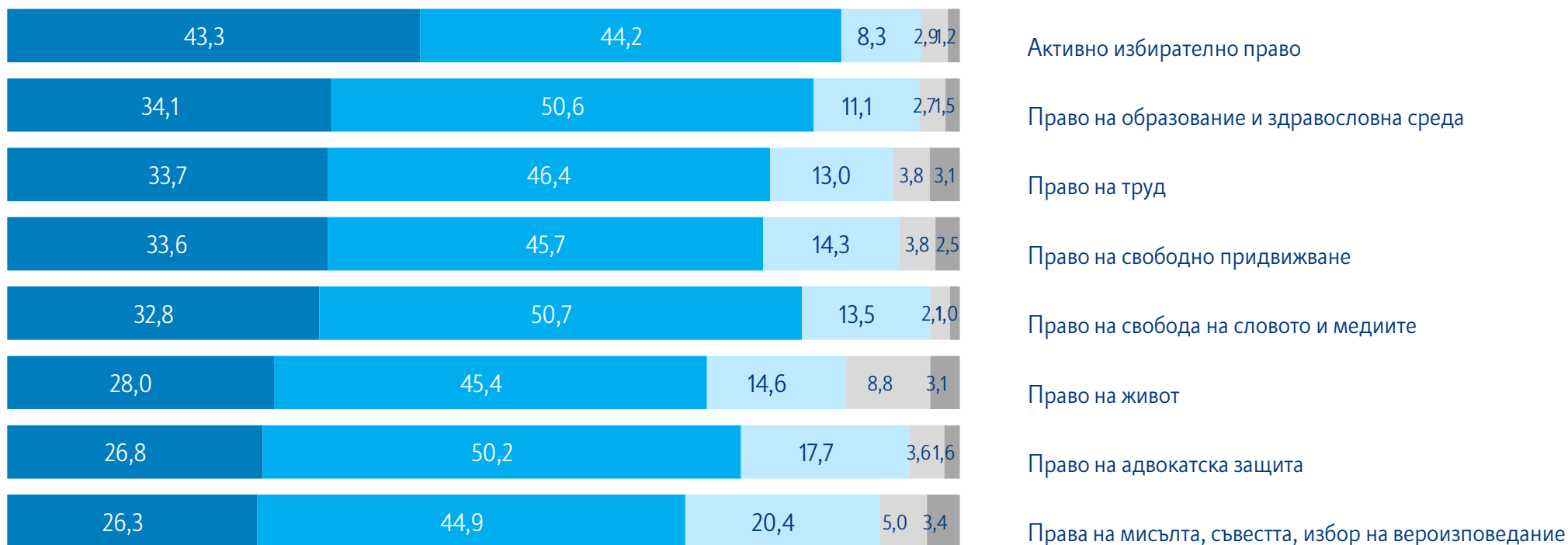
Когато чуete „основни граждански права“ за кои права се сещате? Спонтанни отговори:(%)

Степен на запознатост с гражданските права (1/2)

За всеки от следните граждански права, бихте ли споделили в каква степен сте запознат/а? (%)

■ Запознат/а съм в детайли ■ Запознат/а съм отчасти ■ Чувал/а съм, но не съм запознат/а ■ Чувал/а съм, но не знаех, че е гражданско право ■ Не съм запознат/а

Степен на запознатост с гражданските права (2/2)

За всеки от следните граждански права, бихте ли споделили в каква степен сте запознат/а? (%)

■ Запознат/а съм в детайли
■ Чувал/а съм, но не съм запознат/а
■ Не съм запознат/а

■ Запознат/а съм отчасти
■ Чувал/а съм, но не знаех, че е гражданско право

Степен на разбираемост на гражданските права (1/2)

За всяко от следните основни граждански права, бихте ли споделили в каква степен е разбираемо/ не е разбираемо за Вас – знаете какво включва? (%)

■ Напълно разбираемо ■ По-скоро разбираемо ■ По-скоро не разбираемо ■ Напълно не разбираемо

Степен на разбираемост на гражданските права (2/2)

За всяко от следните основни граждански права, бихте ли споделили в каква степен е разбираемо/ не е разбираемо за Вас – знаете какво включва? (%)

Упражнявани граждански права

Вие лично кои от следните права сте упражнявали досега? (%)

03

Раздел 3

Степен на важност на
гражданските права

Степен на важност на гражданските права (1/2)

В каква степен всяко от следните граждански права е важно/ не е важно за Вас? (%)

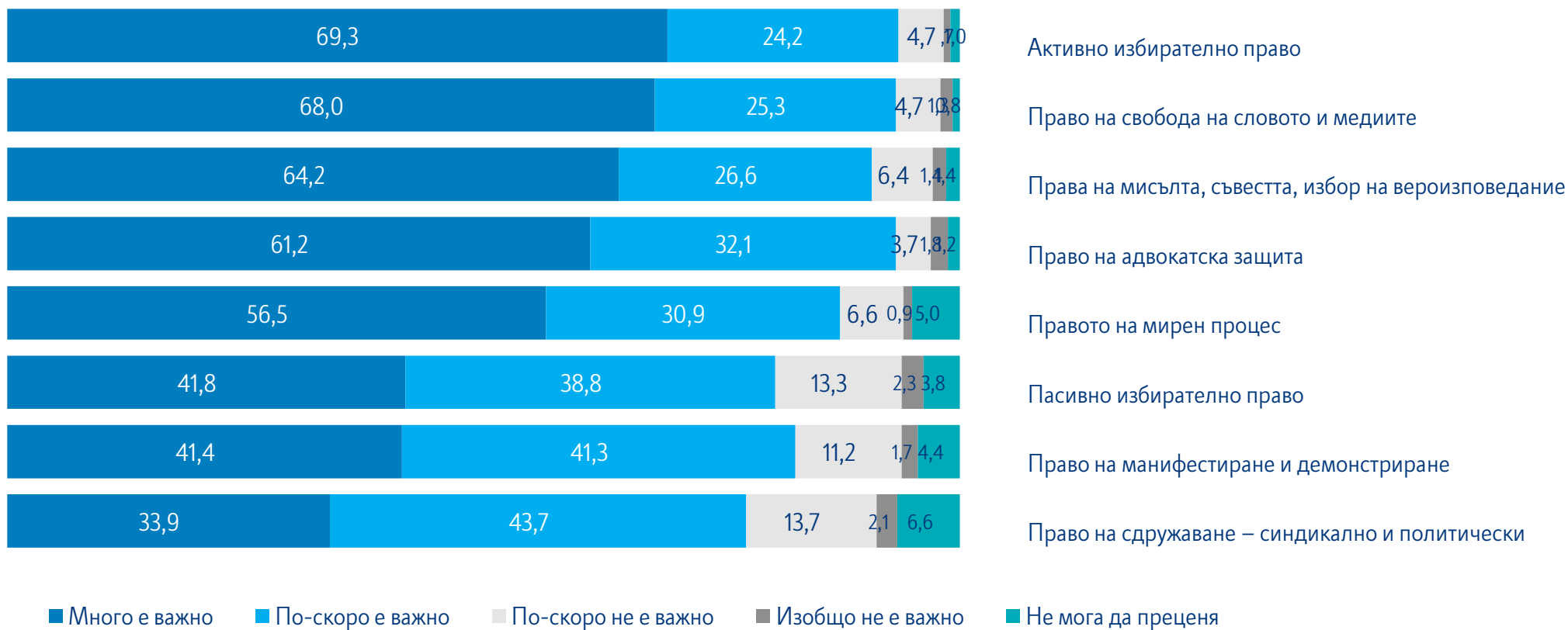

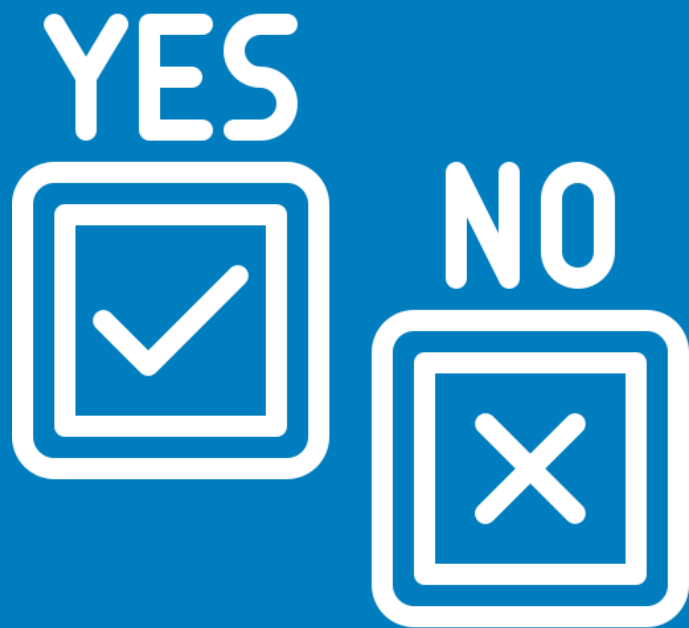
■ Много е важно ■ По-скоро е важно ■ По-скоро не е важно ■ Изобщо не е важно ■ Не мога да преценя

Степен на важност на гражданските права (2/2)

В каква степен всяко от следните граждански права е важно/ не е важно за Вас? (%)

04

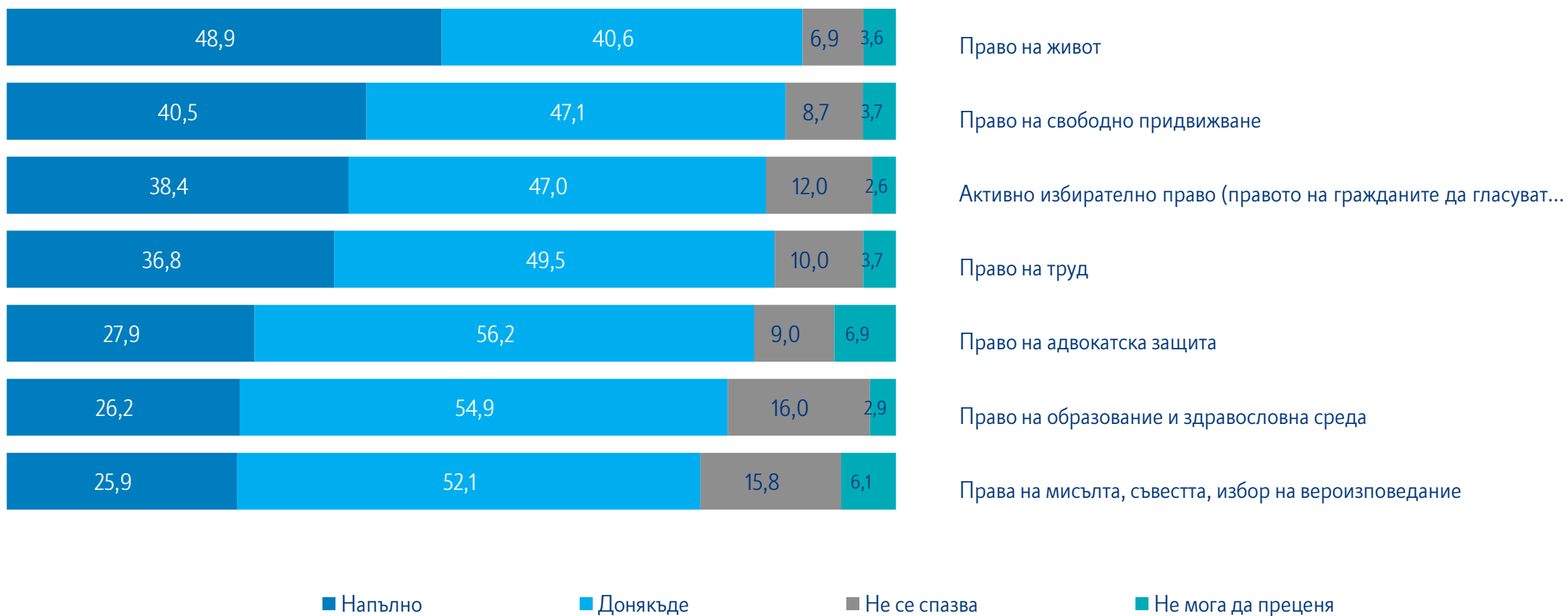
Раздел 4

Зачитане на гражданските права

Усещане за зачитане на гражданските права (1/2)

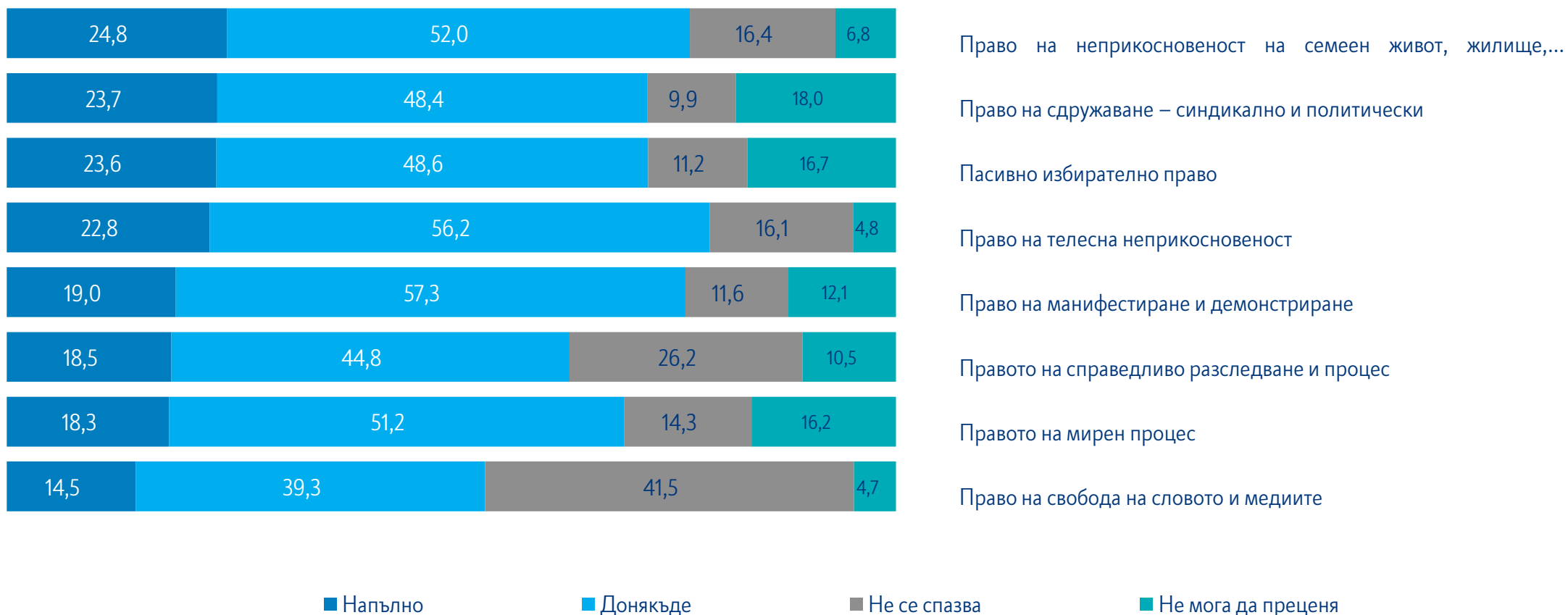
Според Вас, доколко се спазва всяко от следните права в нашата страна? (%)

Усещане за зачитане на гражданските права (2/2)

Според Вас, доколко се спазва всяко от следните права в нашата страна? (%)

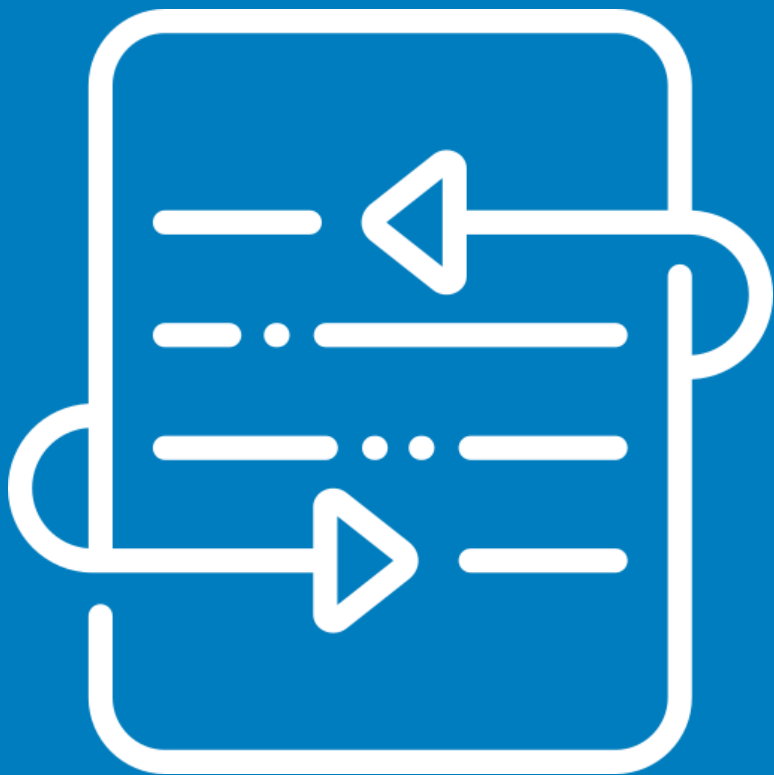

Отговорност за подобряване на запознатостта

Кой носи отговорност за подобряване запознатостта на гражданите с техните права? (%)

05

Раздел 5

Необходимость от актуализиране на гражданските права

Необходимост от актуализиране

Според Вас лично, има ли необходимост от актуализиране на съществуващите до момента гражданските права? (%)

Подходящи области за нови права

В кои области според Вас би било добре да се изведат нови граждански права? Спонтанни отговори:(%)

06

Раздел 6

Отношение към граждански
права, предложени от
Фердинанд фон Ширах

Нови граждански права, предложени от Фердинанд фон Ширах

В следващите графики са представени съкратените наименования на новите граждански права, предложени от Фердинанд фон Ширах. По време на провеждане на изследването, всяко едно от тях се визуализираше пред респондентите по следният начин:

ОКОЛНА СРЕДА - Всеки човек има право да живее в околна среда, която е здравословна и защитена.

ДИГИТАЛНО САМООПРЕДЕЛЕНИЕ - Всеки човек има право на дигитално самоопределение. Забранено е прекомерното профилиране или манипулирането на хора.

ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ - Всеки човек има право да знае, че всички алгоритми, наложени му, са прозрачни, проверими и справедливи. Основните решения трябва да се вземат от човек.

ИСТИНА - Всеки човек има право да разчита, че изявленията, направени от публични институции, са верни.

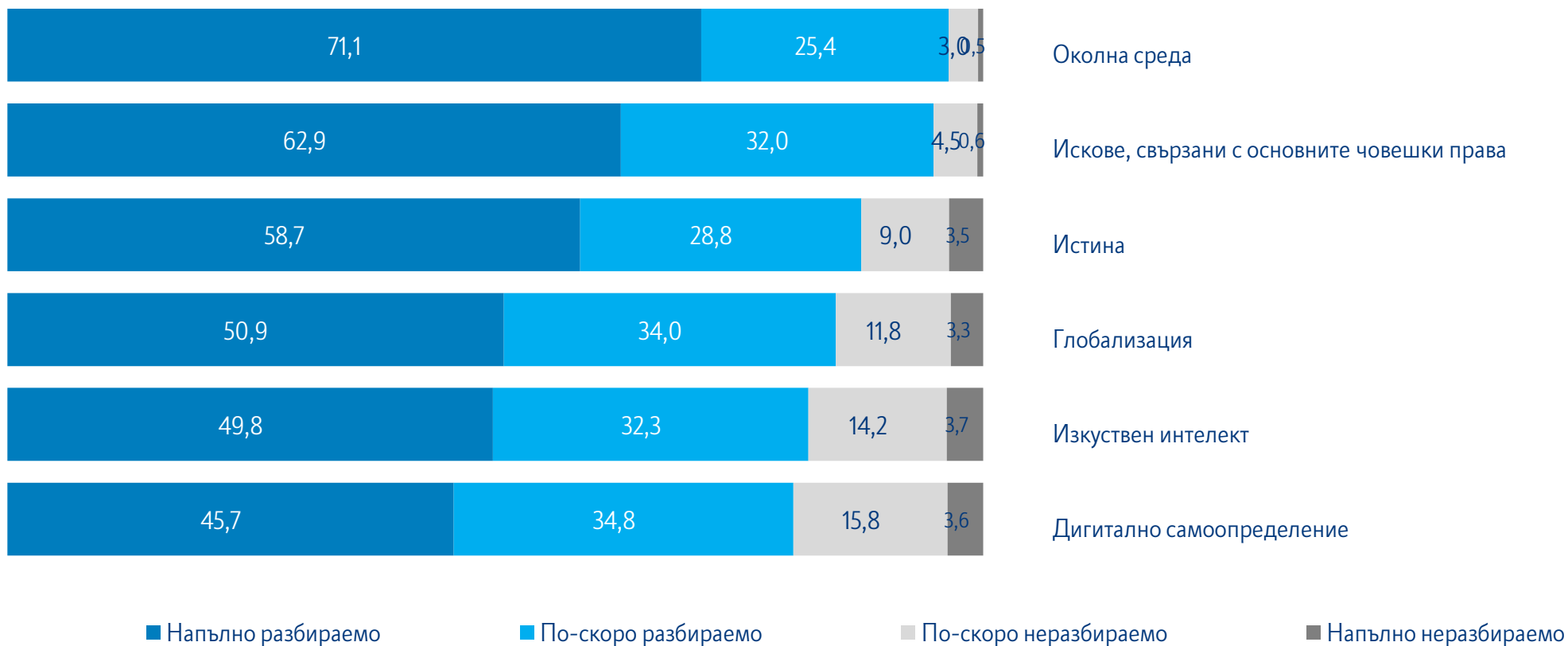
ГЛОБАЛИЗАЦИЯ - Всеки човек има право да му се предлагат само онези стоки и услуги, които се произвеждат и предоставят в съответствие с универсалните права на човека.

ИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ЧОВЕШКИТЕ ПРАВА - Всеки човек има право да заведе дело пред европейските съдилища, когато основните права на Хартата системно се нарушават.

Степен на разбираемост

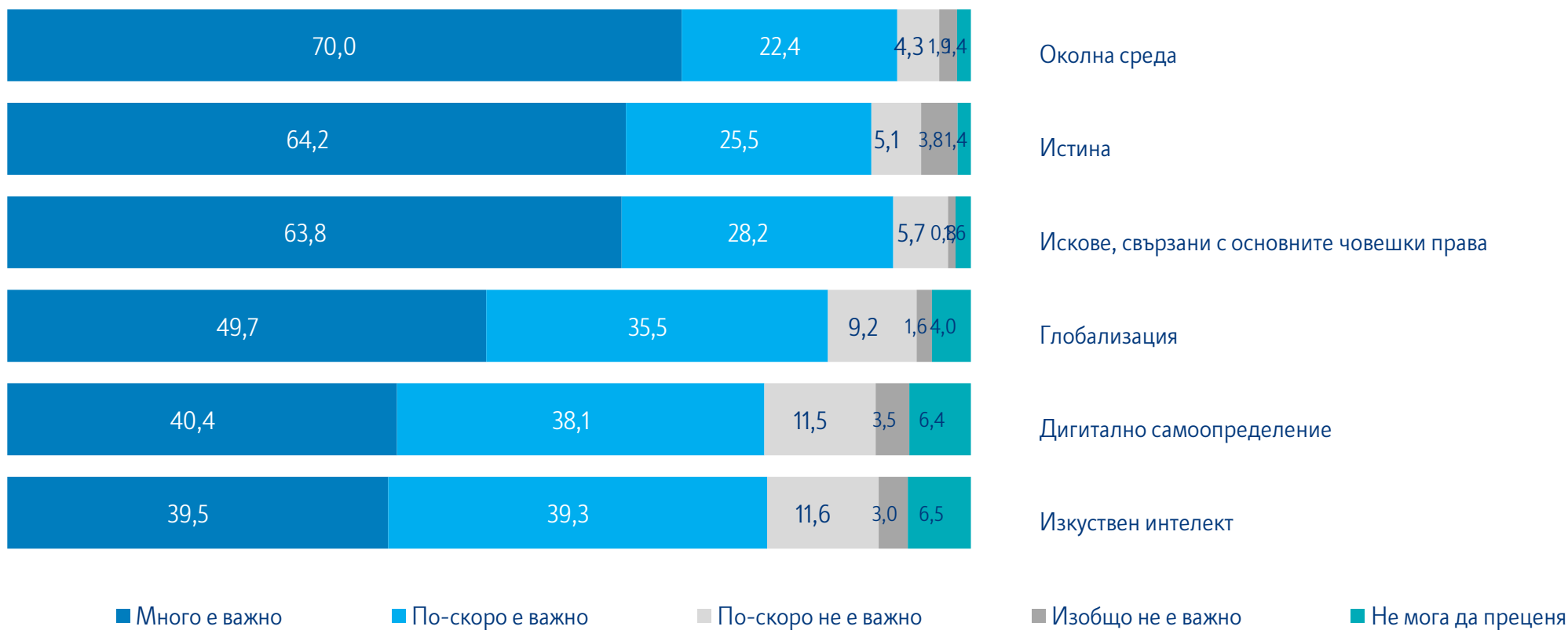
За всяко от следните права, бихте ли споделили в каква степен е разбираемо/ не е разбираемо за Вас?(%)

Степен на важност

В каква степен всяко от следните граждански права е важно/ не е важно за Вас? (%)

07

Раздел 7

Основни изводи

Основни изводи (1/3)

Изследването показва голям интерес към темата „Граждански права“ сред 18-35 годишните, като всеки четвърти от респондентите споделя, че е добре информиран и е търсил целенасочено информация по темата.

Важно е да отбележим, че аналогичен дял от лицата споделят, че имат най-обща информация относно гражданските си права.

На спонтанно ниво можем да определим, че лицата асоциират в по-голяма степен граждански права с:

- правото на гласуване;
- правото на свобода на словото;
- правото на лична свобода.

На спонтанно ниво средният брой права, които лицата изброяват са 1,85.

Позитивна новина е, че всеки четвърти потребител споделя, че е запознат в детайли или отчасти с всички

³¹изследвани граждански права.

Не е изненада, че най-висока степен на запознатост с гражданските права регистрираме по отношение на активното избиращо право, правото на образование и здравословна среда, правото на труд, правото на свободно придвижване и правото на свобода на словото и медиите.

Прави впечатление, че всеки трети респондент не е запознат или само е чувал за правото си на:

- неприкосновеност на семеен живот, кореспонденция, жилище;
- телесна неприкосновеност;
- правото на мирен процес;
- право на манифестиране и демонстриране.

Въпреки, че това са теми, които са неразделна част от нашето ежедневие, за нас като специалисти е изненадващ високият дял на незапознатост именно с тези права.

Изненадващ факт е и, че 28 на сто от изследваните лица не са посочили, че имат опит с упражняването на правото си на живот.

Основни изводи (2/3)

Категорично можем да кажем, че изследваните лица припознават като важни преобладаваща част от изследваните права. С най-висока степен на важност те възприемат правото на живот, право на образование и здравословна среда и правото на неприкосновеност на семеен живот, жилище и кореспонденция.

Обезпокоително е **усещането за спазване на гражданските права у нас**. С най-голям процент на незначитане /41,5%/ е правото на свобода на словото и медиите, следвано от право на справедливо разследване и процес /26,2%/, правото на неприкосновеност както телесна /16,1%/, така и имуществена /16,4%/.

Интересът към темата „Граждански права“ проличава и от резултатите, по отношение на **„Отговорност за осведомеността по темата“** и **„Необходимост от нови права“**.

По първия критерий над 75% поставят себе си като лично отговорни за разширяване на осведомеността си относно гражданските си права. Разбира се, разчитат в голяма степен за това и на медиите, местните институции и обществото като цяло.

Според настоящото изследване младите хора в България изпитват необходимост от задълбочаване и са провокирани от идеята за **актуализиране на гражданските права (78,9%)**.

Като цяло наблюдаваме сред изследваните лица трудност при извеждането на области, които да бъдат подходящи за нови, по-модерни, отговарящи на новата действителност права. Все пак като такива са посочени здравеопазване, свобода на медиите и словото, образованието, административното устройство и правосъдието.

Основни изводи (3/3)

Новите граждански права, предложени от Фердинанд фон Ширах са считани за разбираеми и важни сред голям дял от интервюираните.

Правата, свързани с околната среда, истината и искове, свързани с основните граждански права имат превес пред глобализация, дигитално самоопределение и изкуствен интелект.